

ความสำคัญของเรื่อง

การปกครองรูปสภาตำบลในปัจจุบันได้วิวัฒนาการมาจากการปกครองตำบลและหมู่บ้าน ในสมัยที่ประเทศไทยมีการปกครองตามระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช โดยมีพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๐ และ พ.ศ. ๒๔๕๗ กำหนดให้ผู้ปกครองตำบลปกครองในรูป คณะกรรมการ และต่อมาได้กำหนดให้มีการปกครองตำบลในรูปสภาตำบลในที่สุด ข้อที่นำสังเกต ของการปกครองตำบลก็คือ เป็นการปกครองที่เมืองบนทยิบยื่นให้กับราษฎรมาโดยตลอด ราษฎร ทั่วไปมิได้มีการต่อสู้กันรบเพื่อการปกครองตามที่วิวัฒนาการมาแต่อย่างใด และในการแก้ไข หลักการปกครองตำบลหมู่บ้านแต่ละครั้งก็มิได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขในหลักการสำคัญ ๆ เลย อีกประการหนึ่งเป้าหมายในการปกครองตำบลและหมู่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๐ และ พ.ศ. ๒๔๕๗ รวมทั้งฉบับแก้ไขเพิ่มเติม นั้น มีเป้าหมายเช่นเดียวกับการปกครองรูปสภาตำบล กล่าวคือ ใช้ตำบลเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการทางการเมืองและ พัฒนาการบริหารการปกครองเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนและทางราชการ

ปัจจุบันสภาตำบลยังได้รับความสนใจเหมือนเช่นเดิมและได้ถูกกำหนดให้มีการระหน้าที่ เพิ่มมากขึ้น ความล้มเหลวในการพัฒนาประเทศซึ่งก็คือการพัฒนาชนบทในอดีตเกิดจากความ อ่อนแอของสถาบันทางการเมืองต่าง ๆ ซึ่งไม่มีบทบาทในการกำหนดนโยบายตามสภาพปัญหา และความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมักพบอยู่เสมอว่าการกำหนดนโยบาย เพื่อการพัฒนาช่วยเหลือประชาชนในชนบทนั้นชนชั้นปกครองเป็นฝ่ายกำหนดและหยิบยื่นให้นโยบาย จึงถูกกำหนดจากเบื้องบนลงมาเบื้องล่างโดยมีข้าราชการประจำเป็นผู้ปฏิบัติตามนโยบายที่ชนชั้น ปกครองคัดสินใจเลือกตามแนวการพัฒนาชนบทในปัจจุบันของรัฐบาลในระยะหลัง ๆ มักมีนโยบาย ที่คล้ายกันในการพัฒนาชนบท นโยบายเหล่านี้มักปรากฏออกมาในรูปของโครงการใหญ่ ๆ เช่น โครงการพัฒนาท้องถิ่นและช่วยเหลือประชาชนในชนบทให้มั่งคั่งทำในฤดูแล้ว พ.ศ. ๒๕๑๘ (ปชส.)

โครงการพัฒนาท้องถิ่นและช่วยเหลือประชาชนในชนบทให้มีความทำ พ.ศ. ๒๕๑๕ (พช.)
 โครงการฟื้นฟูเศรษฐกิจชนบทที่ประสบภัยธรรมชาติ พ.ศ. ๒๕๒๑ (กพป.) โครงการสร้างงาน
 ในชนบท (กสช.) โครงการเหล่านี้กำหนดให้สภาตำบลเป็นองค์กรที่มีบทบาทในการ เสนอปัญหา
 ความต้องการต่าง ๆ ของประชาชนในชนบทวางแผน หรือโครงการที่สอดคล้องกับท้องถิ่น
 และดำเนินการตามโครงการฯ จึงเห็นได้ว่าสภาตำบลเป็นความหวังของการพัฒนาชนบท
 การศึกษามหาวิทยาลัยและหน้าที่ของสภาตำบลที่มีค่อนโยบายสาธารณะ โดยเฉพาะ โครงการแก้ปัญหา
 ระยะสั้น ซึ่งนอกจากจะเป็นนโยบายที่หวังผลทางการเมืองแล้ว ยังเป็นมาตรการแก้ปัญหา
 ชนบทอย่างรวดเร็วนั้น จะทำให้ทราบถึงปัญหา ประสิทธิภาพ ความสามารถของสภาตำบล
 ในฐานะที่เป็นองค์กรบริหาร โครงการดังกล่าว และสามารถนำผลการศึกษาวิจัยไปปรับปรุง
 สภาตำบลให้มีรูปแบบที่มีความเหมาะสมต่อไป

สภาพปัญหา

ปัจจุบันทฤษฎีและแนวความคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาชนบทกำลังได้รับความสนใจ
 อย่างแพร่หลายโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งมีความมุ่งหมายที่จะนำเอา
 ความคิดเหล่านั้นมาใช้ในการพัฒนาชนบทในประเทศของตนเอง ซึ่งบางประเทศก็ประสบ
 ความสำเร็จตามที่วางเป้าหมายเอาไว้ ในขณะที่บางประเทศประสบกับความล้มเหลว
 ถึงแม้ว่าจะเป็นที่น่าเอาแนวความคิดเดียวกันมาใช้ก็ตาม จึงเป็นที่เห็นได้ชัดว่าปัจจัยต่าง ๆ
 และสภาพแวดล้อมภายในประเทศของแต่ละประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถของ
 องค์กรในการพัฒนาระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับชาติจนถึงระดับท้องถิ่นย่อมเป็นตัวแปรสำคัญ
 ที่จะทำให้การพัฒนาของประเทศต่าง ๆ ใ้ได้รับผลสำเร็จหรือไม่เพียงใด

หลักการ บริหารการพัฒนา (development administration) มีองค์
 ประกอบสำคัญ ๓ ส่วน คือ รัฐบาลหรือฝ่ายการเมืองผู้กำหนดเจตนารมณ์ของรัฐ ฝ่ายข้าราชการ
 ประจำและฝ่ายประชาชน การพัฒนาจะบรรลุเป้าหมายจะต้องเป็นความร่วมมือจากทั้ง ๓ ฝ่าย
 แต่ปัญหาสำคัญในกระบวนการบริหารการพัฒนาของไทยในด้านประชาชนก็คือ ความพร้อมของ
 ผู้รับการ เปลี่ยนแปลงและการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งไม่เป็นที่น่าประหลาดใจว่า แม้จะมี

การเปลี่ยนแปลงรูปแบบและโครงสร้างของสภาตำบลมาหลายครั้งตั้งแต่คำสั่งกระทรวงมหาดไทย
ที่ ๒๒๒/๒๔๘๘ คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๒๓๕/๒๕๐๘ จนถึงประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่
๓๒๒/๒๕๑๕ และแม้จะมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่บริหารของสภาตำบลแล้วก็ตาม องค์ประกอบ
ฝ่ายประชาชนก็ยังไม่สามารถที่จะทำให้โครงการต่าง ๆ บรรลุเป้าหมายได้ นโยบายที่ใช้
ระยะเวลาสั้น ๆ ตามที่กล่าวในตอนต้น การเน้นบทบาทของสภาตำบลโดยเฉพาะโครงการ
สร้างงานในชนบท ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจนประการหนึ่ง คือ เพื่อทดสอบความ
สามารถสภาตำบลว่าจะสามารถบริหารโครงการซึ่งตนเองเป็นผู้ริเริ่มกำหนดขึ้นได้หรือไม่
ทั้งนี้ก็จะหาช่องทางที่จะปรับปรุงสภาตำบลให้เป็นรูปการปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่น
ในอนาคต โครงการสร้างงานในชนบทจึงเป็นงานที่ท้าทายความสามารถของสภาตำบล
ผู้เขียนจึงเกิดความสนใจว่าการเปลี่ยนแปลงและสร้างค่านิยมที่เอื้ออำนวยต่อการปกครองตนเอง
ของประชาชนด้วยการใช้กิจกรรมการพัฒนาชนบทเป็นต้นนำหรือเป็นบทเรียนนั้นจะเป็นไปได้เพียงใด
สภาตำบลจะสามารถดำเนินการบริหารโครงการซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีเป้าหมายกว้างขวางได้หรือไม่
อย่างไร การดำเนินการบริหารโครงการก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาตำบล ประชาชนในตำบล
และมีปัญหาหรืออุปสรรคอย่างไร การศึกษาในแง่นี้จะสามารถนำผลที่ได้รับไปเสริมสร้างสภาตำบล
ให้มีสมรรถภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

ก. ศึกษาแนวความคิดและความเป็นมาของการบริหารราชการส่วนภูมิภาคของ
ประเทศไทย โดยเฉพาะการปกครองในรูปแบบตำบลตั้งแต่อดีตจนถึงการปกครองสภาตำบลตาม
รูปแบบที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

ข. ศึกษาหน้าที่และบทบาทของสภาตำบลในฐานะที่เป็นองค์กรการปกครองของ
ประชาชนในระดับท้องถิ่น

ค. ศึกษาแนวความคิด ทฤษฎี และความเคลื่อนไหวของการพัฒนาชนบทของไทย
ในช่วงที่ผ่านมา โดยเน้นความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของสภาตำบลกับโครงการพัฒนาชนบท
ซึ่งเป็นกลยุทธ์ใหม่ที่เป็นแนวความคิดของโครงการสร้างงานในชนบท ซึ่งได้แก่แผนพัฒนาจังหวัด
และโครงการพัฒนาชนบทระดับหมู่บ้าน

ง. ศึกษาถึงผล ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากการใช้สภาตำบลเป็นองค์การบริหาร
โครงการสร้างงานในชนบท พ.ศ. ๒๕๒๓ เพื่อการปรับปรุงสภาตำบลให้เป็นรูปแบบที่เหมาะสม
สำหรับเป็นองค์กรรองรับการพัฒนาชนบททุกรูปแบบต่อไป

สมมุติฐาน

สมมุติฐานหลัก คือ สภาตำบลมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินงานตามโครงการสร้างงาน
ในชนบท ปี ๒๕๒๓ และยิ่งสภาตำบลมีขีดความสามารถสูงก็จะทำให้โครงการสร้างงานในชนบท
บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ก. สภาตำบลมีบทบาทสำคัญต่อโครงการสร้างงานในชนบท โดยเป็นผู้ริเริ่มกำหนด
เตรียมโครงการ และดำเนินโครงการฯ

ข. สภาตำบลที่มีขีดความสามารถในการบริหารสูง จะสามารถอำนวยการ ประโยชน์
และบริการประชาชนตามเป้าหมายของโครงการสร้างงานในชนบทอย่างมีประสิทธิภาพ
และสามารถระดมประชาชนในตำบลให้มีส่วนร่วมกับสภาตำบลในการแก้ปัญหาของท้องถิ่น
โดยเสนอปัญหาและความต้องการผ่านสภาตำบลเพื่อให้การวางแผนตามโครงการสร้างงานชนบท
สอดคล้องกับประโยชน์ของประชาชน

วิธีการศึกษาวิจัย

ผู้เขียนได้ศึกษาวิจัยในเชิงประวัติศาสตร์ (historical approach) และพรรณนา
วิเคราะห์ (discriptive analysis) โดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (documentary
research) และการวิจัยสนาม (field research) ในด้านการศึกษาจากเอกสาร
จะอาศัยข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ เอกสารวิจัย รายงานต่าง ๆ ระเบียบ และหนังสือ
สั่งการของทางราชการ ประกอบกับใช้การสังเกตการณ์และประสบการณ์ของผู้เขียนเอง
ส่วนการวิจัยสนามจะใช้วิธีการ ทดแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้อง

ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

วิธีการศึกษามหาวิทยาลัยของสภาตำบลในวิทยานิพนธ์นี้ผู้เขียนได้จำกัดกำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ดังนี้

๑. ขอบเขตการศึกษา

ก. เนื่องจากโครงการหรือแผนซึ่งเป็นนโยบายช่วยเหลือและพัฒนาชนบทในระยะสั้นของรัฐบาลมีอยู่หลายโครงการได้กล่าวแล้ว จึงไม่สามารถจะทำการศึกษาโดยละเอียดทุกแห่งทุกมุมทุกโครงการได้ อีกประการหนึ่ง โครงการดังกล่าวมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันมากผู้เขียนจึงกำหนดขอบเขตการศึกษาเฉพาะโครงการสร้างงานในชนบท พ.ศ. ๒๕๒๓ เพราะเป็นโครงการที่ได้เปรียบโครงการอื่นในแง่ที่ได้รู้จักจุดบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่ความเป็นมาของโครงการฯ วัตถุประสงค์ การจัดองค์กรดำเนินการตามโครงการ ปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นโดยทั่ว ๆ ไป

ข. สำหรับรูปแบบสภาตำบลที่ใช้ศึกษา จะศึกษาสภาตำบลตามรูปของประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๖/๒๕๑๕ ซึ่งเป็นรูปที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน และจะศึกษาคำบลและสภาตำบลรูปแบบต่าง ๆ ที่เคยปรากฏและใช้อยู่ในอดีตโดยสังเขปเพื่อเป็นการศึกษาประกอบและแสดงให้เห็นถึงวิวัฒนาการของสภาตำบลในปัจจุบัน

สำหรับบทบาทและหน้าที่ของสภาตำบล จะศึกษาเฉพาะในแง่ที่เป็นองค์กรของประชาชนในการบริหารโครงการสร้างงานในชนบท พ.ศ. ๒๕๒๓

๒. ขอบเขตของการวิจัย เนื่องจากผู้เขียนมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดนครปฐมและรับราชการอยู่ที่จังหวัดนี้เป็นเวลาพอสมควร จากการปฏิบัติราชการทั้งในและนอกสำนักงานทำให้ได้ทราบวาทะคำบลศรีมหาโพธิ์อำเภอนครชัยศรี เป็นตำบลหนึ่งของอำเภอนครชัยศรี ซึ่งมีสภาพและปัญหาคล้าย ๆ กับตำบลอื่น ๆ ในอำเภอเดียวกัน แต่ตำบลศรีมหาโพธิ์เป็นตำบลเดียวที่ทางราชการให้การยอมรับว่าสภาตำบลมีขีดความสามารถในการปกครองและพัฒนาท้องถิ่นสูงกว่าตำบลอื่น ๆ เหตุนี้ผู้เขียนจึงเลือกศึกษามหาวิทยาลัยและหน้าที่ของสภาตำบลศรีมหาโพธิ์เป็นตัวแทนของสภาตำบลทั่วประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบถึงบทบาทที่แท้จริง

ในเชิงพหุคูณยัว สภาตำบลมีบทบาทอย่างไรต่อโครงการสร้างงานในชนบทา และการที่
องค์กรระดับท้องถิ่นอย่างสภาตำบล ซึ่งมีขีดความสามารถในการปกครองพัฒนาสูงจะสามารถ
อำนวยการประโยชน์และบริการประชาชนได้ในลักษณะใด

สำหรับวิธีการวิจัยนี้จะศึกษาทั้งวิธี ค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Research)
และการวิจัยสนาม (field research) วิธีวิจัยสนามนี้จะใช้วิธีทอคแบบสอบถาม
และการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ลักษณะของคำถามจะมีทั้งคำถามเปิด
(open-end questions) ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงทัศนะและความ
คิดเห็น และลักษณะคำถามปิด (closed-end questions) เป็นแบบสอบถามที่ให้เลือก
ข้อความที่ถูกต้อง นอกจากนี้ยังใช้วิธีและโดยการสังเกตการณ์ของผู้เขียนเอง

๓. วิธีการจัดเก็บข้อมูล ใช้การทอคแบบสอบถามโดยส่งแบบสอบถามและการ
สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งแบ่งออกเป็น ๔ กลุ่ม คือ

ก. ข้าราชการในส่วนภูมิภาค ระดับอำเภอเฉพาะที่มีหน้าที่และบทบาท
เกี่ยวข้องกับสภาตำบลโดยตรง ได้แก่ นายอำเภอ ๑ คน ปลัดอำเภอฝ่ายพัฒนาและส่งเสริม
อาชีพ ๑ คน พัฒนาการอำเภอ ๑ คน พัฒนาการประจำตำบล ๑๓ คน เกษตรอำเภอ ๑ คน
เกษตรตำบล ๗ คน และครูประชาบาลซึ่งเป็นเลขานุการสภาตำบล ๒๗ คน รวมแบบ
สอบถามทั้งหมด จำนวน ๕๑ ชุด ได้รับตอบคือครบทั้ง ๕๑ ชุด

ข. คณะกรรมการสภาตำบลทุกตำบล โดยแยกสัมภาษณ์ตามแบบสอบถามดังนี้

๑. ประธานคณะกรรมการสภาตำบลทุกตำบลรวมทั้งสภาตำบลศรีมหาโพธิ์
รวม ๒๗ ชุด

๒. คณะกรรมการสภาตำบลศรีมหาโพธิ์ทุกคนรวม ๔ ชุด

ค. ประชาชนในตำบลศรีมหาโพธิ์ ใช้วิธีทอคแบบสอบถาม โดยการสุ่มตัวอย่าง
จำนวน ๑๕๐ ชุด ได้รับตอบคืน ๑๒๐ ชุด

จากการสัมภาษณ์และการ ทอคแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องกับสภาตำบลรวมแล้วในส่วน
เจ้าหน้าที่ของรัฐมีผู้ตอบแบบสอบถาม ๕๑ ชุด คณะกรรมการสภาตำบล จำนวน ๓๑ ชุด
และประชาชนในตำบลจำนวน ๑๒๐ ชุด สรุปแล้วมีแบบสอบถามจากการวิจัยครั้งนี้จำนวนทั้งสิ้น
๒๐๖ ชุด

๔. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้แบบแจกแจงความถี่ของข้อมูลเป็นเปอร์เซ็นต์ (ร้อยละ)

๕. คำจำกัดความ เพื่อให้การศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ครบถ้วน และอยู่ในขอบเขต

ที่กำหนด จึงขอให้คำจำกัดความของข้อความที่สำคัญในวิทยานิพนธ์นี้ ดังนี้

ก. โครงการสร้างงานในชนบท หมายถึง โครงการสร้างงานในชนบท

พ.ศ. ๒๕๒๓

ข. สภาตำบลหมายถึง สภาตำบลตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๒/๒๕๑๕

ค. การดำเนินการตามโครงการสร้างงานในชนบท หมายถึง การเป็นผู้ริเริ่ม กำหนดและบริหารโครงการฯ

ง. ชีตความสามารถของสภาตำบล หมายถึง ความพร้อมขององค์ประกอบ ที่สำคัญของสภาตำบล ซึ่งประกอบด้วย

๑. ประธานสภาตำบล

๒. กรรมการสภาตำบล

๓. ประชาชน

จ. เป้าหมายของโครงการสร้างงานในชนบทในที่นี้หมายถึง เป้าหมายใน ด้านการทำให้สภาตำบลสามารถ ริเริ่มและกำหนดโครงการหรือแผนจากความต้องการ และปัญหา ของประชาชนในตำบลอย่างแท้จริง

ฉ. ประสิทธิภาพของโครงการสร้างงานในชนบทหมายถึง ประโยชน์ที่ประชาชน ส่วนใหญ่ในตำบลได้รับจากโครงการฯ ซึ่งสภาตำบลเป็นผู้ริเริ่มกำหนดและดำเนินการบริหาร โครงการฯ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาวิจัย

วิทยานิพนธ์นี้จะเป็นประโยชน์ในด้านการศึกษานโยบายสาธารณะ โดยเฉพาะ โครงการแก้ปัญหาชนบทในระยะสั้นของรัฐบาลในส่วนที่เกี่ยวกับโครงการสร้างงานในชนบท ปี ๒๕๒๓ จะทำให้สามารถทราบถึงผลดีผลเสีย ประโยชน์ที่เกิดขึ้นนอกจากนั้น เนื่องจาก สภาตำบลเป็นหน่วยการปกครองระดับพื้นฐานของการปกครองส่วนภูมิภาค ซึ่งมีความสัมพันธ์ ใกล้ชิดกับประชาชนมากกว่าหน่วยการปกครองระดับจังหวัด การศึกษาเกี่ยวกับสภาตำบล

โดยกำหนดให้โครงการสร้างงานในชนบทเป็นตัวกระตุ้นหรือเป็นกิจกรรมพัฒนาทำให้ทราบถึง
 ขีดความสามารถของสภาตำบลซึ่งจะมีประโยชน์ต่อการเสริมสร้างให้สภาตำบลมีความเข้มแข็ง
 มีประสิทธิภาพและความมั่นคง รู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบรวมทั้งเป็นการส่งเสริมให้
 ประชาชนในชนบทรู้จักการแก้ปัญหาด้วยตนเองและการทำงานเพื่อส่วนรวม ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่ง
 ในการส่งเสริมการปกครองโดยประชาชนให้มีความมั่นคงยิ่งขึ้น

วิธีการเสนอเรื่อง

วิทยานิพนธ์นี้ผู้เขียนได้กำหนดลำดับการเสนอเรื่องไว้ ๕ บท ดังนี้

บทนำ กล่าวถึงความสำคัญของเรื่องที่ศึกษา สภาพปัญหาของเรื่อง วัตถุประสงค์
 ของการศึกษาวิจัย สมมุติฐานวิธีการศึกษาวิจัย ขอบเขตการศึกษาวิจัย และประโยชน์ที่ได้รับ
 จากการศึกษาวิจัย

บทที่ ๑ กล่าวถึงวิวัฒนาการของการปกครองตำบล ในรูปแบบต่าง ๆ ตั้งแต่
 สมัยที่ประเทศไทยปกครองในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช สมัยเปลี่ยนแปลงทางการเมือง
 การปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ จนถึงปัจจุบัน และเน้นโครงสร้าง บทบาทอำนาจหน้าที่ของ
 สภาตำบล ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๖/๒๕๑๕ ซึ่งเป็นรูปที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

บทที่ ๒ กล่าวถึงแนวความคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการกำหนดนโยบายสาธารณะ
 สำหรับการพัฒนาประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมาและที่นำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชนบทของประเทศ
 โดยเฉพาะการเน้นให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างโครงการหรือแผนพัฒนา กับโครงการ
 สร้างงานในชนบท เพื่อชี้ให้เห็นถึงแนวความคิดของแผนหรือโครงการ และที่สำคัญคือ
 บทบาทของสภาตำบล ซึ่งเป็นองค์การสำคัญในการปฏิบัติตามแผนหรือโครงการ ดังกล่าว

บทที่ ๓ เป็นการวิเคราะห์เบื้องต้นโครงการสร้างงานในชนบท ปี ๒๕๒๓
 โดยริเริ่มตั้งแต่ความเป็นมาของโครงการ วัตถุประสงค์ การจัดองค์กรเพื่อบริหารโครงการ
 ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

บทที่ ๔ เป็นการวิเคราะห์ให้เห็นบทบาทของสภาตำบลศรีมหาโพธิ์ฯ ต่อโครงการ
สร้างงานในชนบทา โดยจะศึกษาในด้านการเป็นผู้ริเริ่ม กำหนดการเตรียมโครงการและ
การบริการโครงการ การมีส่วนร่วมของประชาชนและผลที่ได้รับจากโครงการสร้างงานในชนบท

บทที่ ๕ เป็นบทสรุปการศึกษาวิเคราะห์และข้อเสนอแนะ.